

kiadásának *Appendixében*, a 265. lapon, tenor-kulccsal írva található. Szinte bizonyosnak tartom, hogy az éneknek nincs is más dallama, mint ez. Az Editio Szelepcsényiana már a *Karácsonyi énekek* rendes sorában (41. l.) adja Kisdi dallamát, avval a változtatással, hogy Kisdi negyed hangjegyeit mindenütt félhangjegyekre váltja s a Kisdi dallamába becsúszott, hibás $\frac{6}{4}$ jelet kiküszöböli. Hiba nála mind a két vonalcsoport elején az alt kulcs, a hangnemjelző \flat azonban jó helyen: tenor kulcshoz szabva áll a harmadik vonalközben. Másképp a dallam teljesen egy a Kisdiével.

Ez a dallam tehát szintén nem Szentmihályi szerzése.

PATAKI HENRIK.

SZINÉSZETTÖRTÉNETI ADALÉK.

A Magyar Nemzeti Múzeum Levéltárának Törzssanyagában találtam a következő érdekes, szinészettörténeti szempontból nagyon fontos és jellemző folyamodvány-konceptust, mely még szinészetünk bölcsőkorát (1793) világítja meg. A folyamodványt Abaúj vármegye rendei írták a nemzeti játszószín felállítására tárgyában; szövege a következő:

Nagy Méltóságos s a több.

Nem kételkedünk benne, hogy a Pesti Magyar Theátrumi Társasság Nagyságtokhoz Kegyelmekekhez is folyamodott légyen, azon könyörgő levelével mely által az országtúl egy Nemzeti Játszó Szinnek ottan való felállítására szükséges segedelmet kér!

Ezen Vgyének egybe gyűlt rendei helyesnek, és az egész Ország figyelmettségére méltónak találták a meg nevezett Társasságnak ebbeli kérelmét, kívánságát, mert:

A Nemzeti Nyelvnek, és erköltsőknek állapottyával együtt jár, és változik a Nemzetnek sorsa; ez olyan igaz valóság a melyről mind a régi, mind az ujjab idők, s népeknek történeteire tekintvén nem lehet kételkednünk. Az a nemzet amelynek tulajdon, és országos Nyelve nints, nem tsak nem szabad nép avagy nemzet, de az Europai Okos világban még tsak arra sem tartatik méltónak, hogy Nemzetnek neveztessek.

Már pedig tudva van, és közönségessen tapasztalt s megismért Igazság az, hogy a Nyelvnek és erköltsnek gyarapítására ki miveléssére, és a nemzeti jó szokásoknak fent tartására, a leg főbb, leg könnyebb, s leg bizonyosabb Eszközök közül egy a jól rendelt Nemzeti Theátrum, ha az t: i: olyan, a millyennek kel lennie, azért is neveztetik közönségessen: a nyelv és erköltsők iskolájának, kiki tudya megnyit tartottak, mennyit költöttek erre, a Tudományoknak, és Meterségeknek néhai nagy tisztölői az Igazságnak fő Mesterei, és minden Polgári Társasságoknak, oly sok tekintetben követésre méltó példái. A hajdani Görög, és Római nép; — kiki láttya a mai Világban is, hogy nints az Europai pallérozottabb nemzetek között tsak egy is, melynek Theatroma nem volna = egyedül mi Magyarok vagyunk kik ennélkül szükölködünk; egyedül mi láttatunk Nyelvünk, és Erköltseink

elő vételinek ezen egygyik fő eszközével nem gondolni; El nézzük, sőt észre sem akarjuk venni, miképen vesztegetik azokat széllel az országban, El nézzük, sőt tudni sem akarjuk, miképen nyomattatik saját országunknak fő várossaiban azon jó Hazafiaknak kis társasságok, kik ottan Nemzetünk, s nyelvünkhöz viseltető szeretetektől gerjesztettvén jádszani kezdettek, és ditséretessen kezdett foglalatosságokat, ily sok, oly méltatlan akadályok közöttis mind eddig folytattak.

Ezekről s több efféle okoktól, és tekénetektől | : melylyeket azomban elől hoznunk nem szükségek; | indittatván egy akaratval elvégeztük; hogy az említett Nemzeti theatromnak fel építésére, s állandó fenn tartására meg kívántató summából reánk esendő részt, mi örömmel magunkra vállaljuk s meg adandjuk; Erre nézve meg is határoztuk, hogy e köz haszonra tárgyozó Szándéknak tellyesítését, a jövő ország gyűlésére küldendő követeink által is sürgetni fogjuk.

Mely végezésünket Nagyságtoknak Kegyelmeteknek attyafiságos Barátsággal tudokra adván, tellyes bizodalommal vagyunk, hogy Édes Hazájok eránt viseltető esméretes szeretetekhez képest, ebbeli segedelmeket sajnállani nem fogják, hanem velünk egész Hazafiui Községgel egygyet értendnek.

Olyan Királylyal áldattattunk meg, aki mintegy maga látszatik bennünket únszolni, hogy Nemzetünk boldogságának talpkövé hova hamarabb megvettni siessünk; bizonyoson segélteni fog Eő Főlsége bennünket hasznos igyekezetünkben; ne éllünk e tehát ajó alkalmatossággal?, ne igyekezzünk e mind magunk, mind maradékink sorsát ez által is boldogabb sorsban helyhez tenni? nyúllyunk minden eszközöz, amellyel Édes Hazánk, S- Királyúnknak Javát, ditsősségét gyarapíthatjuk; Külömben eltűnik az idő; meg történhetik ennek forgásával, hogy héjjában lesz minden jó igyekezet; Későn bánat gyöttri osztán szívünket; még onókáink is kárhoztatták tünyaságunkat, s-hajdani szép Nevűket gyalázat nyomja.

Ezek mellett Nagyságtoknak Kegyelmeteknek Attyafiságos Barátságokban, s továbbbi Hazafiui szeretetekben ajálván magunkat állandóul vagyunk:

Kassán sz. György Havának 10dik, s következendő napján; 1793. Eszendőben folytatva tartott közönséges gyűlésünköl:

Nagyságtoknak Kegyelmeteknek Kész kötelességgel való Attyafiai, s Baráti Ns. Abauj Vármegeye Rendei, Salamon Lajos.

Közli: KOZOCSA SÁNDOR.

PÁPAI PÁRIZ FERENC LEVELE.

Pápai Páriz Ferenc érdekes levelére bukkantam a Borbély-család iratainak rendezése közben. Érdekes, mert jellemző adattal (betegsége: valószínűleg asztma) szolgál az első nagy magyar polyhistor életéhez.

Isméretlen de bizodalmas jó Uramnak!

Ajánlom az Urnak igaz kötelességgel való kész szolgálatomat. Régtől fogva volt meg vallom vágyásom az Urral való ismeretségre, de hol egy hol más akadály azon szerecsémtől mind ekkoráig is pracludalt, mostan